

Nº 156

ARIANY

Gener-Febrer 1987

VOLEM UN HOSPITAL!!

Aquest haurà d'ésser a partir d'ara el nostre crit de guerra davant el Ministeri de Sanitat per aconseguir d'una vegada per totes la construcció d'un centre hospitalari a la nostra comarca de Llevant.

I haurà d'ésser de guerra perquè està vist que a les bones no s'aconsegueix res més que un nou aplaçament del projecte. Segons pareix a les hores d'ara el centre hospitalari ja hauria d'estar en funcionament.

- L'any 1982 el titular del departament de Treball i Seguretat Social del Govern d'UCD, Sr. Santiago Rodríguez Miranda va prometre la quantitat de 400 milions per a la construcció d'un centre hospitalari. Però tot va quedar amb sa promesa, de doblers, ni un.

- L'any 1986, el responsable de Sanitat i Consum del Govern del PSOE, Ernest Lluch va assegurar (un parell de setmanes abans de les eleccions generals) que "a finals de 1987 seria el moment oportú de plantejar-se la seva construcció".

- Febrer de 1987: El nou Ministre de Sanitat i Consum del govern del PSOE Julián García Vargas, se n'ha oblidat del nostre anhelat hospital tant o més que els Senyors anomenats abans.

De tots és sabut (manco per aqueixa gent del Ministeri de Sanitat) la gran manca de llits hospitalaris que hi ha a Mallorca: quan la OMS (Organització Mundial de la Salut) recomana 3 llits per cada mil habitants, a Mallorca sols en tenim la meitat: 1,5 per mil habitants. I no és perquè estiguin amples que en tinguem pocs, perquè com també sabeu tots, a Son Dureta allà, a on hi toca haver-hi dos llits n'hi ha quatre, i a on n'hi toca haver-hi quatre n'hi posen vuit.

La construcció d'aqueix hospital supondria una molt grossa descongestió de Son Dureta, a més d'uns gran avantatges per a la nostra comarca de Llevant que a la temporada estiuenca arribam a la xifra de 300.000 habitants, i que Espanya, com a país integrant de la Comunitat Econòmica Europea, està compromès a donar assistència sanitària als turistes europeus com si es tractaren d'uns espanyols més.

L'exclusió de Balears del Pla Trienal de nous hospitals ens ha sorprès a tots, començant pel Conseller de Sanitat Gabriel Oliver, a qui no fa gaire mesos el Delegat del Govern l'hi havia assegurat la concessió de 300 llits hospitalaris per a Mallorca. Però resulta que el responsable de les relacions entre el Ministeri de Sanitat i les Comunitats Autònomes Juan Pablo Mancilla troba

que "no és tan necessari que hagi un nou hospital" (Ens agradaria saber si aquest senyor pensaria el mateix si quan fos per Mallorca tengués un simple còlic per davers Cala Ratjada. Nosaltres creïm que el trobaria enfora a l'hospital, no basta una hora per recórrer els quasi 80 quilòmetres que hi ha fins a Son Dureta).

Creïm que s'ha de descartar la possibilitat apuntada pel Conseller de Sanitat de què la construcció del nou centre hospitalari corri a càrrec del Govern Balear, el Consell i els Ajuntaments, perquè a més d'una clara discriminació supondria fer-nos càrrec d'una cosa que pertany al Ministeri, que al cap i a la fi és el qui cobra.

És hora de moure'ns no podem permetre que ens oblidin i enganin d'aqueixa manera. **VOLEM UN HOSPITAL!!**

GNELLISTES.

*Contra mil i un Congressistes
vareu fer ses potedetes,
gent de ses ultradretes,
qualificats gonellistes.*

*Desfressats de mallorquins
amagat d'uis es verí
però es cap i a la fi
sou pitjor que ets escorpins.*

Ja ho diu Na Xesca Anglada:

"Sa nostra llengua és sagrada".

ARIANY

Revista Local Independent
Església, 3. Telf. 561237 - 56 12 92
07529 Ariany

Coordinació:

Maria Mestre Ribot

Redacció i Montatge:

Joan Genovart Riutort
Gabriel Frontera Mestre
Jaume Genovart Riutort

Col·laboracions:

Col·legi Públic d'Ariany
Parròquia d'Ariany
Associació de Pensionistes de la 3a
edat d'Ariany.

Guillem Pascual Font
Catalina Pont Julià
Margalida Taberner Ribot
Tomeu Zuzama Rigo

Imprimeix:

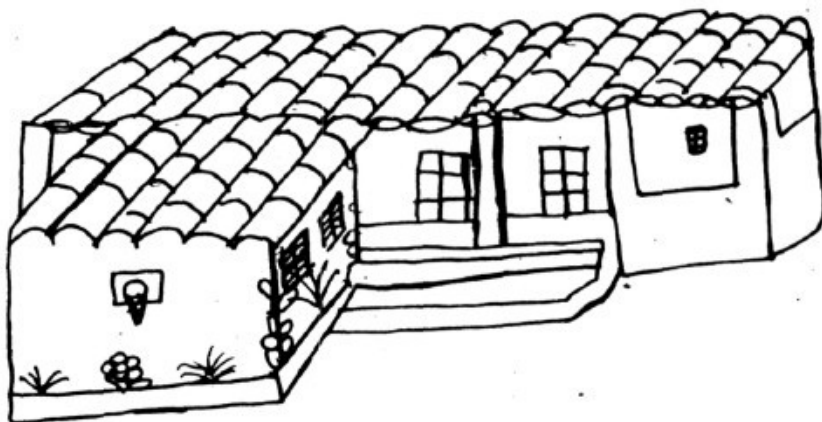
"Apòstol y Civilizador". Petra

Dipòsit Legal: PM 207 - 1971

Nota:

La Revista no s'identifica amb els diferents escrits que apareguin, aquests expressen únicament l'opinió dels seus autors.

ESCOLA

En el mes de gener a la pagesia, o a la part forana com diven els ciutadans, trobam una festa molt entranyable i molt nostra. És la de Sant Antoni dels ases; un sant bò, provist d'una innocència i paciència que el feia collar amb aquell pagès mallorquí que tant si plovia com si feia sol, penava i patia pel blat o pels melons.

Sant Antoni, avui, és sens dubte el mateix, però la part forana, ni tant sols ho sembla. Pobles buits, i tranquils per força; camps amb herbes, plens d'arbres amb un bon brancam que ja no fan caliu amb el fred, ara sí, una bona ombra en l'estiu.

Pareixia, fa uns anys, que Sant Antoni ja no tenia res que fer. Els animals anaven descomparixent davant l'arada i al pagès, més li convenia que li guardàs el tractor, que no aquell ase, que només li servia de nosa o de tasca.

Però succeí, com en els contes, (i els contes sempre solen acabar bé), que l'home, va esser agraït; volgué recuperar per ell i els seus fills part d'una herència. Poc a poc i en una lluita sense contrincant conegut, Sant Antoni va tornar veure arribar nins amb gàbies d'animalets i canets i tot el que ara s'usa. Els grans varen tornar lliurar dia 17 de gener.

Sant Antoni tornava esser un bon sant, no perquè ens guarda s'animal perquè ja no en tenim, sinó perquè ens guarda a noltros d'aquell que és més gran mal: oblidar.

A l'escola també enguany hem volgut ajudar a aquesta recordança. Els nins il·lusionats varen fer carroces i varen tresscar tot el poble. Feia més d'un mes

l'escola d'una o altra manera.

El viatge d'estudis ja està decidit i pràcticament programat. Els alumnes de la Segona Etapa aniran a Andalusia i feran grup amb els nins de l'escola de Vilafranca.

La duració d'aquesta passejada serà de dia 5, fins dia 12 del mes d'Abril.

ALTRES NOTÍCIES DE L'ESCOLA

L'hivernacle ja està en funcionament. Hi ha participat tota que en parlaven; feia molt de temps que cercaven idees i gloses per cantar pel carrer i pels foguerons. A darrera hora encara ens faltaven aquestes dues que ara vos escriuré:

El món revolta i redola
tant en l'hivern com l'estiu
Sant Antoni beneïu
els al·lots d'aquesta escola

Sant Antoni damunt s'era
va rodà i va rodà
i es gra que va replegà
va esser un gra de primera.

Les carroces varen esser tot un èxit de participació i alegria. També del concurs, l'escola, va quedar satisfeta, les tres carroces varen tenir premi.

NOTÍCIA

La notícia d'aquests dos mesos ha estat la pluja. 185 han estat els litres d'aigua caiguda en el nostre poble des del començament de l'any.

L'aigua que ha inundat les nostres terres, ha fet córrer els torrents i les síquies fins al punt de desbordar-los, els aubellons ragen a les totes i el camp d'Ariany fa més d'un mes que té l'aspecte d'un immens llac.

De moment no pareix que l'any hagi començat gaire bé pels nostres pagesos que no tenen ni tan sols una quarta part de les seves terres sembrades, i qualquon que ja l'havia sembrada l'hi ha anegada després.

S'anyada pareix que serà magre enguany, però segons el refranyer mallorquí no es pot dir res del dia fins que passat sia, i ja veurem que serà d'enguany.

PERSONATGE

El personatge del mes l'adjudicam amb tots els honors a Sant Antoni. Perquè altre no n'hi ha que remogui tanta bulla en el nostre poble: foguerons, foc i fum, ximbombades, moltes gloses i un enfilai gros de carrosses.

I si la pluja ens va destorbar el 17 de gener, ningú no va dubtar que el 25 fos Sant Antoni.

EDITORIAL GRÀCIES AMICS

3.

Si al darrer número ens queixàvem greument de la poca col·laboració rebuda fins ara i demanàvem, i ho seguim fent, la vostra ajuda, avui el motiu que ens du a escriure aquestes retxes és molt diferent i molt més agradable.

Hi ha gent qui pensa que ens agrada només criticar i parlar malament, ara d'un i després d'un altre. Res més lluny de la veritat. Tots els que fem "Ariany" voldríem poder fer una revista color de rosa, però no perquè nosaltres ho volguéssim sinó perquè això fos una demostració de la realitat del poble. Desgraciadament no és així. No ho és ni ho serà mai. Ni a Ariany ni a cap lloc. I nosaltres pensam que ho hem d'escriure tot. Tot allò que sabem almanco. Sigui bo, voldríem que fos sempre, o no tan bo.

Per això, no serem justs si avui no vos donàssim les gràcies. Gràcies per confiar amb nosaltres. Gràcies per acceptar la nostra feina i seguir essent subscriptors de la revista.

Ho deim amb molt d'orgull, orgull ben entès, per part nostra: ni un sol dels subscriptors que hi

havia fins ara s'ha esborrat. Tots, sense excepció, heu prorrogat la vostra adscripció a ARIANY. I no tan sols això sinó que han estat més de vint les persones que han sol·licitat la seva inscripció per primera vegada. Afegiu, a més d'això, el fet que totes les biblioteques de l'illa s'han subscrit, degut a un conveni amb el CIM, i veureu que la tirada de la revista ha pujat en més de setanta exemplars. És un èxit molt gros. I és un èxit nostre, dels que escrivim i dels qui llegiu; un èxit del poble. Un èxit que ens ha de servir per voler millorar-nos encara més. Coratge! Estam en el bon camí. I així hem de seguir. Necessitam la vostra ajuda. Ens necessitam tots.

Volem donar les gràcies de tot cor a tots aquells que, d'una manera o de l'altra, ens han fet arribar les seves opinions sobre la nostra revista. Unes opinions que ens ajudaran a millorar. No ho dubteu ni un sol moment: qualsevol idea que tengeu, digau-la; serà ben rebuda. Només una cosa importa: fer de "ARIANY" una revista que sigui l'orgull de tots. I a això anem. Gràcies, amics!!

"ES FUSTERET"

1er PREMI CONCURS DE CARROSSES

Un altre any, hem arribat al temps quaresmal. Associam la Quaresma, amb temps de reflexió, dejunis i abstinències, però segurament, jamai ens hem aturat a pensar en l'origen d'aquesta manifestació religiosa.

No és la meua intenció profunditzar en l'aspecte religiós; no estic preparat i per tant no som el més indicat. La meua intenció, és, després d'haver fet una sèrie de consultes i investigacions, donar-vos a conèixer l'origen d'aquest costum i les seves manifestacions a nivell de poble.

La quaresma, es pot definir, com el temps litúrgic de preparació per la festa de Pasqua que dura quaranta sis dies des del dimecres de cendre fins el dia de Pasqua i que es caracteritza per esser un període de penitència.

La institució de la Quaresma, va néixer de la necessitat d'establir un temps especialment dedicat a la preparació de la Festa de les Festes, la Pasqua de Resurrecció.

En principi, la Quaresma, fou introduïda a l'església, amb una finalitat distinta a la del dejuni. Essent la Pasqua pels catecúmens el dia del nou neixement, la Quaresma, era pels aspirants al baptisme la darrera preparació. És a dir, que en principi, aquest període de l'any, era considerat com a temps de preparació pel baptisme i per l'absolució dels penitents i també com a temps de retir i oració pels feels cristians.

El testimoni més antic damunt el dejuni, és el de Sant Ireneu, encara que no es pot establir una llei fixa al respecte, de la seva duració i rigor, ja que aquest costum, no havia assolit una forma definitiva i tan sols la devoció dels feels era la norma d'aquests dejunis. Uns dejunaven un dia, altres quaranta hores, altres tota la Setmana Santa, etc., segons consta a la carta de Sant Dionís d'Alejoària a Basílides.

Poc a poc, va anar creixent la devoció i les quaranta hores, es convertiren en quaranta dies, a imitació dels quaranta dies de dejuni que Jesucrist va observar al desert abans de donar començament al seu ministeri. És així com es trobava ja al segle IV la Quaresma introduïda.

Al principi, la Quaresma, començava en diumenge. Després, ja en el segle V, es va posar el començament, al dimecres abans amb la finalitat de dedicar quaranta dies al dejuni ja que els diumenges, jamai no han estat dies de dejuni dins l'església.

Al segle V, el dejuni, consistia en no fer més que una sola menjada al dia, que es feia, generalment, després

LA QUARESMA

de post el sol. Més endavant, l'horari es va anar canviant i es feia damunt les tres de la tarda i devers l'Edat Mitjana, es va posar al mitgdia.

El decret de 18-1-49, emanat de la congregació del Concili, va suprimir pràcticament les restriccions alimentàries que antigament caracteritzaven la Quaresma. El Concili Vaticà II, va preveure la possibilitat de modificar i adaptar les pràctiques penitencials de la Quaresma. I la Constitució "Poenite-mini" de Pau VI (Febrer 1966), va deixar les obligacions quaresmals en l'obligació de dejuni i abstinència el dimecres de cendre i el Divendres Sant, així com abstinència tots els divendres de la Quaresma.

La Quaresma va tenir, fins a començament del segle XX, una gran significació i importància en la vida popular. Molta gent observava rigorosament els dejunis prescrits per l'Església, i encara en feien algun d'extraordinari; no menjaven carn els qui no tenien butlla (i els divendres de Quaresma no en menjaven ni els qui tenien butlla); no assistien a cap espectacle profà (balls, teatres, etc.); els joves no

anaven de nit per la vila, com ja diu la cançó popular mallorquina:

Sa Corema ja és passada;
Mare de Déu, que no torn,
que tenc s'esquena escorxada,
d'anar-me a colgar dejorn.

La gent solia esser molt escrupulosa en l'observança de les disposicions prohibitives de menges a base de carn o de greix. El primer dia de Quaresma, a la pagesia mallorquina, les dones escuraven les olles amb gran esment, fent-les ben netes perquè no hi quedàs gens de saïm. Es considerava irreverent jugar a cartes des del Dimecres de Cendre fins a Pasqua. Durant la Quaresma, les dones, duïen pel cap el mocador negre i a alguns pobles, els homes duïen camisa blanca i tota l'altra roba negra.

Estava molt estès, el costum de penjar a les cases, la figura de la Quaresma anomenada "Sa jaia Corema". Aquesta figura es tractava d'una senyora amb set peus, corresponents a les set setmanes que dura la Quaresma; portava amb una ma un rosari, un paner ple de verdures, unes esgrelles o un satrí d'oli, i amb l'altra un bacallà.

El poble mallorquí tenia tan arrelat el menjar bacallà en temps de Quaresma, que fins i tot el vel que portaven les dones durant la Quaresma es deia "Es bacallar". Es menjava molt de bacallà torrat i condimentat amb oli, d'aquí el costum de representar la jaia corema amb un bacallà a una ma i el satri i les esgrelles a l'altra.

He dit abans que la jaia, tenia set peus; aquests set peus, tenien l'efecte d'un calendari, ja que cada setmana es tallava un peu i així sabien a quina altura es trobaven del temps quaresmal. A mitjan Quaresma, es serrava per la meitat la jaia, volent així significar que ja s'havia arribat a la meitat del temps de penitència i que a partir d'ara ja s'anava cap avall; a partir d'aquest moment, la jaia, ja no era "Corema" sinó que era "Sa jaia Serrada". Aquest serrament, a Palma es feia amb tota classe de solemnitat a la plaça més important, damunt un cadafal i pel botxí oficial amb gran assistència de públic i molta bulla entre els assistents.

Darrerament, la Jaia Corema, va jugar un paper de personatge mític a fi de defensar davant els infants les obligacions de la rígida cuina de l'època quaresmal. Així, davant els infants, es convertia en un guardià terrible. Es posava molts de cops penjada a la vora de la perxa per recordar el temps al qual es trobaven en cas de voler menjar botifarrons o sobrassada. Als infants els avisaven de la seva arribada i no gosaven sortir defora o pujar al sostre per por a no trobar-la.

També hi trobam dins la cultura popular mallorquina, el "Jai Carnal", representat per un vell.

Aquestes dues figures, a alguns pobles, es feien de bulto i es penjaven enmig del carrer; els posaven una arengada o un pebre a la boca, i el dijous de mitjan Quaresma els serraven o trossejaven, amb gran devesseï de la gent menuda; per això, el dijous de mitjan Quaresma, s'anomenava "Sa Jaia Serrada".

I així, entre oracions, penitències, dejunis, abstinències, i simbolismes, es passava aquesta època de l'any poc desijada per la gent i amb ganes de què acabàs quan es presentava, com ho demostra aquesta glosa que serveix per tancar aquestes pinzellades que he volgut donar-vos en aquest article.

Si cada dia fos festa
i Nadal de mes en mes
i Pasco cada setmana
i Corema mai vengués!

Biel Tovell.

ESGLÉSIA

Passant comptes

Balanç Parroquial-86

5

ENTRADES:

Collectes ordinàries.....	503.101
Donatius	9.000
Caixonets del Sant Cristó i la Mare de Déu	30.700
Festa de Sant Antoni	40.630
Bar Parroquial	431.794
Ajuda del Bisbat (10.500 ptes. mes)	136.500
	<u>1.151.725</u>

SORTIDES:

SORTIDES:

Obres de reparació i conservació

Parròquia.....	118.218
Bar Parroquial.....	59.772
	<u>177.990</u>

Compres per a la Parroquia

Un micro Bouyer.....	36.800
Llibreria pel Coro	21.600
Taula Altar Major	11.700
Ambó Altar Major.....	30.000
Material de música.....	8.000
Cassette Sanyo	12.900
Dues catifes	42.700
Pastorets pel betlem.....	11.600
Canalobres	15.000
Un penjador per la Sacristia i altres coses.....	15.735
	<u>206.735</u>

Gastos de funcionament de la Parròquia.....	109.817
Gastos de sa festa de Sant Antoni.....	9.500
Gratificació a les Monges Franciscanes.....	18.000
Retribució al rector (14 mensualitats 22.000).....	308.000
	<u>830.042</u>

LIQUIDACIÓ:

Entrades 1986	1.151.725
Sortides 1986.....	830.042
Saldo a favor 1986.....	321.683
Saldo any 1985.....	527.733
	<u>849.416</u>

COLLECTES ESPECIALS:

Fam en el Món	61.500
Seminari	25.700
Mallorca Misionera.....	35.200
Càritas (Corpus)	36.200
Domund	60.200
Església Diocesana de Mallorca.....	24.200
Càritas (Nadal)	25.700
	<u>268.700</u>

MOVIMENT DEMOGRÀFIC A 1986

Baptismes: 7 (3 nins i 4 nines)
Matrimonis: 5
Defuncions: 10 (4 homes i 6 dones)

UN MAL QUE VE D'ENRERA LA PART FORANA:

Allò que ha fet que la *Part forana* -que aquí ja té premsa pròpia- assolís baldor i fesomies fou l'esponerós creixement de la ciutat, sobre tot si a la ciutat hi havia la cort del rei o els organismes administratius. Començà amb el moviment de les *Comunes* i més tard s'estengué fora de les ciutats, dins la ruralia. Això era a l'Edat mitjana. Els nostres padrins ja se'n rascaven la nafra.

Som anat a guaitar dins aquell *Bestiari*, una de les millors peces de tota la prosa catalana medieval, que és el *Llibre de les bèsties* -redactat a l'hivern de 1285- de mestre Ramon Llull, i en duc un parell de mostres de pinyol vermell.

Com que les teulades eren de vidre -com encara ara- i el qui parlava massa clar s'hi jugava la pell de cada dia, Ramon es val d'un recurs invulnerable, el mateix que un altre il·lustre mallorquí, Anselm Turmeda, emprarà en la *Disputa de l'ase*: Els animals. Uns animallets que parlen clar i català, tot dret, ja que no tenen pèls a la llengua, ni qui els ho talli per haver xerrat massa: Un dia "el lleó envià uns missatges al rei dels homes". "Aquest rei a qui vosaltres sots tramesos, és hom qui es confia massa en son consell e ha àvol consell e malvat, e de vils hòmens; e cascú de son consell cuida mills ésser rei que'l rei mateix, e ensems gasten son regne".

Això es diu tirar a ferir: Ramon, que coneix de prim compte tots els racons de la cort, assenjala tot dret amb el dit i retrata els grans culpables amb els trets inconfundibles del pica-sòques: Els consellers intrigants, cobdiciosos, venals, mancats d'escrúpols, enfiladissos.

I ací compareixen els representants de les *Comunes* (i de les que seran més tard les parts marginals i foranes); al seu enfront, el rei, els consellers i els administratius formaran ben prest un cos tancat i tot esmús: "Quatre ciutats trameteren vuit preohòmens al rei, al qual feien clams dels oficials, que tenia en aquelles ciutats, los quals eren hòmens mals i pecadors, e destroïen tota sa terra (això era exactament el que aconseguia la cobdícia rampant d'aquells oficials). Los prohòmens pregaren lo rei per tota la universitat (*universitat* està ací en el seu sentit original encara, equivalent a *confederació*) de les ciutats que els donàs bons oficials".

Una vegada més el rei, que feia orelles de mercader, els va remetre al seu Consell: "E lo rei tramès-los a son Consell, e dix que son Consell proveiria a lurs demandes". El sistema burocràtic que s'espolsa les mosques i no funciona mai: "Com los vuit hòmens foren davant lo consell del rei e hagren mostrada lur raó, lo consell del rei los reprès fortment, car en aquell consell hi havien amics los oficials de les quatre ciutats, qui amb lur consell feien lo mal que feien, e qui dels diners que malament guanyaven los feien part. Aquells vuit prohòmens se'n tornaren sens que amb lo rei no acabassen".

El Consell idò donà la raó als oficials i una bona malmenada als prohòms, que se'n tornaren acadussats i amb les mans buides cap a ca seva tirant llamps i pestes contra el rei. Hom creuria sentir encara aquell xerrim ofegat dels missatgers anutjats retornants a casa, tot fellons, daixo-daixo, amb les mans buides i el mal gust a la boca.

El rei, mentrestant, feia despeses per a reunir les corts, que no aclarien res, i, per a pagar la fam dels seus consellers, que no feien més que embullar la troca, no li quedava més remei que manllevar als jueus. De manera que el

pobre rei no havia tesaur, e tota sa terra empobria per la gran messiò que feia.

I Ramon sap massa bé que els mals consellers continuaran a viure dels mals consells que donaran al rei i dels entrebancs que posaran a les seves intencions condreteres i dels embulls que faran per a llevar-se de davant tots els qui els facin nosa.

Amb una intenció tan evident, i vàlida fins al dia d'avui, mestre Ramon posa al cap de les representacions foranes uns prohòms plens d'honradesa, respectuosos del poder del rei i sense gens ni una mica de por sempre que es tracta de denunciar els abusos dels funcionaris. Tret dels animals, són aquests els únics humans que es mouen per les pàgines d'aquest capítol plenes de transparència i de dignitat.

A més del flagell de les *influències* hi havia ja aleshores el turment de qualsevol visitant de la cort o de l'oficina: l'antesala. El senyor rei es deixava veure quan ell ho trobava, i ben sovint passaven dies i dies abans de què ho trobàs: "Molts dies estregen los mossatgers en aquella ciutat, abans que poguessen parlar amb lo rei, car aquell rei havia en costuma que no's deixava

ver més que a tard, e per significança de noblesa tenia's car. Un dia s'esdevenc que els missatgers hagren estat tot aquell dia a la porta del rei, que no pogren parlar amb lo rei. Aquells dos missatgers foren molt despagats del rei, e foren ujats d'estar en sa cort". Clar que hi havia un sistema infal·lible per a obtenir una audiència. El mateix d'ara. I Lluï la sabia de cor: "Los missatgers foren venguts al palau del rei, e no pogren entrar per parlar amb lo rei, tro que hagren logats los porters". Això de llogar -o subornar- porters és un mal que ve de vell. I dona bons resultats. Ja ho veis.

¿I no hi hauria a ciutat una oficina sense porters a qui hom haja de donar diners, ni consellers qui per diners no facin malvestat ni engany?

¿I no hi hauria un bon governant que no fos *hom de lausangeries* (de lligoteries), ni fes veguers, jutges, baltes o procuradors que sien orgullosos, vanagloriosos, avars, luxuriosos o injuriosos?

¿I no hi haurà un senyor ben enfilat o situat, a qui hom pugui parlar sense fer coa, i dir-li ses necessitats sense haver de llegir un paper, o fer-li

avinent les queixes i agravis sense que s'enfotimi o s'enfobioli?

És mal de creure. I encara avui sembla que hom haurà recórrer als animals, que no tenen res a tèmper, per a fer arribar a dalt de tot els mal-deventres que li escriuen l'ànima.

De la curta estada a ciutat els animals, just igual que aquells prohoms, tornaran a la seva pleta zoològica i forana i tots coa baixa amb unes conviccions ben poc optimistes sobre el capteniment dels humans. El leopard deia "que ell amava més ésser bèstia irracional, jatsia que no fos res après sa mort, que si era rei dels hòmens".

L'argument del *Llibre de les bèsties* és contundent. I actual. I ha trobat un excel·lent recurs en fer dir als animals tan clar i català certes coses que ningú, situat en el capcaracull, hauria mai suportat que hom li fes avinent.

És ben clar que la gent pervinguda i enfilada ha deixat de ser de la *Part forana*.

Antoni Oliver

(Col·laboració especial per a la Premsa Forana de Mallorca)

CONFIRMACIÓ

Durant nou mesos, trenta joves d'Ariany, assistíem a unes reunions de preparació cara a la confirmació. Naturalment, el que les donava era el nostre rector D. Mateu Buades. Per assistir a aquestes reunions ens vàrem haver de dividir en dos grups, un assistia els dimecres i els altres els dissabtes, tot això era més pels que viven fora d'Ariany i no podien anar-hi els dimecres.

Varen ésser moltes les coses i els temes que es varen tractar entre nosaltres, tots molt interessats entre ells.

Però, vet aquí que va arribar el dia tan esperat per nosaltres. El passat dia 9 de Gener de 1987, que era en divendres, a l'Església Nostra Senyora d'Atotxa els trenta joves ens vàrem reunir amb els nostres padrins corresponents, per rebre el sacrament de la confirmació. Gràcies a la vinguda del senyor Bisbe, la celebració va ésser més solemne. En el front ens va fer la senyal de la creu amb el Crisma, símbol de la nostra fe cristiana.

Per això, donam gràcies a la Mare de Déu d'Atotxa que poguéssim rebre l'Esperit Sant aquest dia i al Bisbe Teodor Úbeda per haver assistit a la nostra celebració.

Bàrbara Cànaves.

Quasi bé tots els arianyers que tenim actualment de trenta a quaranta anys, vàrem adquirir els nostres primers coneixements, a l'escola del carrer Major, a un primer pis i de la mà de l'entrevistat d'aquest número: Miquel Payeras Prats, Don Miquel, o Es Mestre, com encara ara i en to agraït el recordam els que tenguérem la sort de descobrir poc a poc, dia a dia, l'lició darre-ra l'lició i amb la seva ajuda aquest món tan transcendental dels estudis.

Inquero de naixement i arianyer d'adopció, està arrelat entre nosaltres, encara que, per motius de feines i necessitats de comunicació, visqui actualment a Palma, esperant que arribi el moment proper de la jubilació.

No és una entrevista amb declaracions de principis ni amb afany de dogmatitzar, és solament una xerrada amb una persona que ha entregat la seva vida als infants a través de l'ensenyança i que ha tengut sempre com a mètode, una gran comprensió i estimació cap a ells.

Em pot fer un poc de història de la seva vida?

Vaig néixer a Inca. Es mes de setembre, faré seixanta cinc anys i per tant, me jubilaré.

Es mes de desembre de s'any 1944, vaig fer oposicions i després d'aprovar-les, vaig estar dos anys com a provisional a Inca pendent de què em donassin sa plaça en propietat.

Després, i també com a provisional, vaig estar dos anys a Villacarlos.

Sa primera escola en propietat, va esser Cap de Berberia a Formentera, on vaig estar-hi quatre anys.

Després, es mes de setembre de 1953, vaig venir a Ariany on vaig estar-hi onze anys fins l'any 1964 que vaig venir a Palma, al col·legi Eugeni López on encara ara estic i supòs que acabaré.

Quins foren els motius que el dugueren a sol·licitar la plaça d'Ariany?

Tenia ganes de venir a Mallorca i va sortir sa vacant d'Ariany. Totd'una, la vaig demanar. En principi, només pensava que fos una cosa transitòria, clar, el que a mi m'interessava era acostar-me a Inca, però aquí vaig conèixer a sa que va esser sa meua dona i em vaig casar, després vengueren es fills i ja m'hi vaig quedar.

Quina va esser la seva primera impressió del poble?

Quan venia a prendre possessió de's càrrec, venia en tren. Jo no havia estat mai a Ariany més que una vegada i només recordava es carrer Major. Quan estava prop de Petra vaig dema-

nar a un senyor: On és Ariany? i em va senyalar el campanar; com que no es veien cases vaig pensar: "que és de petit!!". Quan vaig arribar a Ariany totd'una vaig canviar d'idea, ja que vaig veure que així mateix era un poble gran, ja que aleshores, devia tenir prop de 2.000 habitants, i hi havia més animació que ara.

Vaig trobar un camp bo i abonat per poder desenvolupar sa meua tasca i totes ses meves il·lusions, clar, jo era jove i tenia moltes ganes de fer coses. Crec que s'ha pogut veure sa llavor que vaig sembrar ja que molts d'arianyers que ara estan en càrrecs importants, varen fer es seus primers estudis amb jo.

Preparava al.lots fins a segon de batxillerat, tenia escola per adults, etc. i has de tenir en compte que a qualche curs hi havia 53 alumnes.

Com reaccionaren els infants i els pares respecte als seus mètodes d'ensenyança?

Mira, jo no sé com estava l'ensenyança abans de venir jo, però el que te puc dir, és que hi havia una sèrie d'al.lots que estudiaven fora d'Ariany i a rel de jo venir, vengueren cap aquí a estudiar.

Vaig lograr un gran contacte amb els pares, ja que quasi cada dia, els veia en el cafè i em demanaven pe's seus fills. Es contacte mestre-pare, tan necessari i beneficiós per es nins, a Ariany, tal volta sia en es lloc que l'he trobat més, i gràcies en això, puc dir, que

molts de joves que avui tenen carrera, han estudiat gràcies en aquest contacte ja que es pares sempre em demanaven que trobava, si es fill era bon estudiant i em demanaven consells.

Pel que veig es sentia realitzat a Ariany?

Sí, com ja t'he dit, feia molta feina i amb ganes. Has de pensar, que quan preparava per batxillerat, els preparava i matriculava per examinar-se lliures a s'Institut a Palma. Idò bé, tenint en compte ses dificultats que reporta el que t'examinin persones diferents a ses que t'han ensenyat, es nirvis, etc, estic orgullós de dir que hi va haver anys que m'aprovaren es 100% des que vaig presentar i alguns amb matrícula. Això, pots estar segur que fa que et sentis realitzat perquè veus que sa teua feina està recompensada.

Com va trobar en aquell temps culturalment al poble?

Molt baix, encara, que era general a tot Mallorca, és per això que he dit que vaig trobar es terreny abonat.

Quins records agradables té d'Ariany?

S'haver conegut sa meua dona amb qui em vaig casar després d'haver festejat tres anys; tenir es fills que són i es senten arianyers; i s'apreci que sempre m'han tengut ets arianyers.

I a nivell de mestre?

Es veure que ara hi ha un número considerable d'alumnes meus que ha

triumfat a sa vida i s'han col·locat bé.

Si es sentia bé a Ariany, com va ésser que va decidir anar a Palma?

Tenia aspiracions com a mestre; a col·locar-me a una ciutat més gran. A més, em vaig fer guia intèrpret i a Palma, podia aprofitar més ses ocasions; has de pensar que un mestre tampoc no és que guanyi molt i així entre ses dues coses, ja em podia anar millor.

No creu que a un poble el mestre està més en contacte amb els infants, té més influència damunt ells en el sentit d'orientar la seva vida?

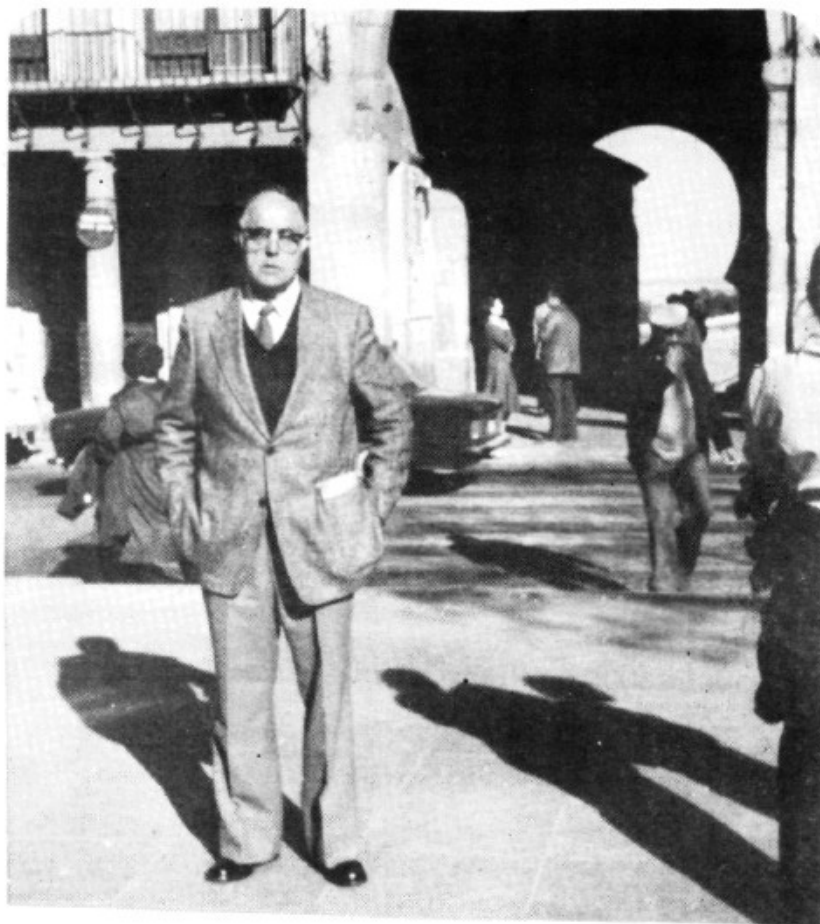
Sí, però, també hi ha sa part de cada un i sa vida aquí, m'exigia molt. A Ariany, havia de fer molta feina. A un poble, estableixes més aquesta relació entre el mestre i l'alumne, però arriba un moment, que necessites diversificar un poc sa vida i és el que jo vaig intentar quan vaig anar a Palma, ja que es matins em dedicava a s'ensenyança i s'horabaixa podia fer d'intèrpret, la qual cosa consider que era beneficiosa.

Ha seguit algun mètode d'ensenyança?

El principal, és comprendre es nins i si es fa necessari, fer-te un nin més. Estimar-los i posar-te en es seu nivell. Fer sa classe agradable, que sia entretenguda al mateix temps que didàctica. Que es treballi, però que tenguí també es descans necessari per recuperar-se de's treball. Fer la feina que saps que a ells els interessa i els agrada... etc. Quan veig que comencen a fer badalls, imagin que estan cansats i intent canviar de tema. Però sobretot, estimar els infants, ésser al·loter. El que importa, és fer sa feina amb responsabilitat. Un metge bo, és aquell que és responsable; un picapedrer bo, igualment, idò un mestre bo, és aquell que és en tot moment responsable del que té entre mans.

Una cosa que record, que eren els "retos", que em pot dir al respecte?

Era una manera d'estudiar sa lliçó, però, no creguis que només sia cosa meua, n'hi ha altres que o bé igual o paregut, també ho fan. Es tractava d'enfrontar mitja classe contra s'altra mitja; es guanyadors, es tornaven dividir en dos grups i així, fins que només en quedaven dos que s'enfrontaven entre ells per veure qui era el guanyador, que sempre tenia un petit obsequi. El joc consistia en fer tres preguntes damunt sa lliçó que tocava i es grup que n'endevinava més era el que seguia endavant. Si quedaven empatats, jo feia preguntes, i el que pri-

mer contestava era el que guanyava.

Crec que agradava molt als nins i de fet em va donar molts bons resultats, ja que estudiaven per no fer es ridícul i era una manera d'aprendre jugant.

Creu que un mestre pot influir damunt la personalitat de l'infant?

S'educació, es reparteix entre pares i mestres. Un pare que es cuida del seu fill i l'encamina, li marca una personalitat; idò un mestre, igual, sobretot, si l'ha tengut dos o tres anys.

No pensa que la carrera de mestre només l'haurien d'exercir aquells que realment sentissin la vocació corresponent?

Sí, ja que aquell que no fa feina a gust no pot rendir mai. Per altra part un mestre hauria d'ésser més considerat per sa societat ja que moltes vegades, no reconeix sa gran tasca que duim a terme.

I ara que ja s'acosta la jubilació, com la veu?

Per una part, bé, ja que fa 42 anys que faig feina i crec que me meresc es retir. Per altra part, vull fer feina, però veig que ses forces ja no m'acompanyen. Enyoraré, sa feina, però crec que es descans, el m'he guanyat bé.

Per desgràcia, no podrà ésser una jubilació feliç, ja que em manca sa companyia, ja que malgrat tenc fills no és el mateix que tenir sa dona amb qui poder xerrar, passejar, etc.

I ja per acabar, vol expressar qualque cosa que no hagi dit fins ara?

Que estic orgullós d'haver tengut com alumnes una sèrie d'al·lots que en veure'm em fan cas i això, alegra i compensa tots els esforços que hagi pogut fer.

Biel Tovell.

Per Sant Antoni vaig sentir,
cançons del senyor rector,
que es presentà com a glosador,
d'un glosat molt guapo i fi,
i en es que se dirigí,
va esser a s' obrer que hi ha aquí,
que ho és en Guillèm Sansó.

A s' obrer de Sant Antoni,
cançons el senyor rector va fer,
i totes li sortiren bé,
en què es dia ho fos plogué,
sa gent molt l' aplaudigué,
en què no hi hagués el dimoni.

Una explicació va donar,
i sa gent va quedar tranquil·la,
que Sant Antoni se faria,
si Déu ho vol hi Maria,
es primer diumenge que venia,
i si es diumenge estava clar,
i ses cançons ja va acabà,
mentres sa missa seguia.

I sa darrera que va dir,
va esser una cançó molt acertada,
la que ja és molt pesada,
que de petit la cantava,
tot es poble Mallorquí,
però així molt bé coincidí,
perquè ningú s' ho esperava,
i que amb paciència tot s' acabava,
perquè Déu ho volgué així.

Idò molt bé senyor rector,
cada any ho ha de fer així,
i abantes de beneir,
ha de fer qualche cançó.

Sant Antoni beniu,
lo primer al senyor rector,
i llavors cada animaló,
vos qui sou es protector,
de tot animal que hi ha viu.

Sant Antoni gloriós,
vos qui sempre ho feis tant bé,
beneiu cada carroça que ve,
i llavors es cantadors.

Fogueros i cantadors,
també els heu de beneir,
i així se podran unir,
a sa festa que feis vós.

Un sant molt anomenat,
per dins tota Mallorca entera,
i més enllà de sa Frontera,
hi ha Sant Antoni Abad.

Joan Frontera Mestre

En poques paraules

DES-NORMALITZACIÓ

*Sant Raphael Pherrer
treia un disc en el carrer
i no en vessava cap nota
Tres monges i una al·lota
pareixien avellanes
Ses al·lotes catalanes
escorxaven un porcell...
(seudopopular)*

Aquest és el títol del disc que acaba de treure Raphael Pherrer (1).

Una novella aportació al món musical mallorquí. Amb un nou esperit; quasibé un nou corrent. Per pròpia definició, l'autor queda emmarcat dins l'estètica *aphter pet...* Què vol ser això? Idò ni més ni manco que un crit d'alerta contra la utilització dels estereotips de l'antigor a favor d'una potenciació total dels valors autèntics. La idea és interessant i mereix ser recolzada.

El títol correspon a una cançó que fa referència al canvi lingüístic sofert per un home després de passar una sèrie d'anys fora Mallorca: torna amb un vocabulari realment bàrbar. Segons m'explicava l'autor, haurà servit per esverar la consciència de les persones que, sense haver sortit de Mallorca, fan el mateix per la nefasta influència dels mitjans de comunicació.

Crec que la cançó tindrà èxit: és simple i aferradissa. Particularment, m'estim més la resta de les que componen l'àlbum, exponent de l'eclecticisme de l'autor. Des de la forma típica del romanç fins a la samba, passant per aires de la Nova Cançó, amb alguns resultats francament encantadors. Tot un ventall de melodies, ritmes i acompanyaments que donen fe de les qualitats musicals d'en Raphael.

I la carpeta! Havíeu vist mai un disc dins una capsula d'ensaïmades? Idò en Raphael l'hi ha posat. Havia d'ésser ell. Però queda simpàtic, sobretot després d'haver fruit d'algunes de les connotacions que Vicenç Sastre deixa caure en el dibuix de portada. Però d'això ja no vos ne parlaré. Ho descobrireu personalment si vos interessa. I que ho passeu bé!

Biel Massot i Muntaner

(1) Vull deixar clar que conec un parell de Rafels Ferrer, ambdós polifacètics i bons amics. Un viu a cavall entre Ciutat i Sa Cabaneta; l'altre és, s'hi sent i té el cau a Manacor. D'altra banda un és R.F. Sanxo i l'altre R.F. Massanet. En l'escrit faig referència al primer.

ARIANY TEMPS ENRERA

11

Comentario sobre los cometidos de la Junta Directiva, las facultades de cada uno de sus miembros y el desarrollo de los Estatutos de esta Asociación, comentario que se irá desilvanando, en Revistas Sucesivas.

El 20 de Junio de 1985, se constituyó la COMISION GESTORA, que redactó los Estatutos que tienen que normalizar el desarrollo de la Asociación, los Estatutos fueron presentados ante el Excmo. Sr. Delegado del Gobierno de esta Provincia, el cual los aprobó con fecha 12 de Agosto del mismo año.

El 15 de Abril de 1986, en cumplimiento del artº. 37 del Estatuto, se convocó una Asamblea General, en la que fueron nominados y luego elegidos diez Vocales, los que formaron la JUNTA DIRECTIVA, los cuales de acuerdo con el artº 28, del Estatuto, se procedió a nombrarles a cada uno para el cargo correspondientes, siendo tal como a continuación se detallan:

Presidente: Bernardo Mestre Costa.
Artº. 30.- Sus facultades son:

1) Representar a la Asociación, salvo que delegue en otro miembro de la misma.

2) Convocar las Sesiones de la Junta Directiva.

3) Hacer que se figen el Orden del día de las Sesiones de la Junta Directiva.

4) Presidir y dirigir los debates de la Junta Directiva, siendo su voto decisivo en caso de empate.

5) Autorizar con su firma los documentos de la Asociación, visar y firmar el estado de cuentas.

6) Cualquier otro que le atribuyan los estatutos.

Vice-Presidente: Juan Tugores Bauzá.- Artº 31.- Sus facultades son: Sustituir con las mismas facultades al Presidente, en caso de ausencia, enfermedad o vacante.

Secretario: Jaime Sansó Caldentey.- Artº. 32.- Sus facultades son:

1) Custodiar los libros, documentos y sellos de la Asociación, a excepto de los libros contables.

2) Tener actualizado el Registro de los Socios, dando cuenta a la Junta Directiva y a la Asamblea General de las Altas y Bajas de Socios que se produzcan; extendiendo los CARNETS de Socios.

3) Redactar y firmar junto con el Presidente las Actas de las reuniones de la Junta Directiva.

4) Librar certificaciones de los libros y documentos que custodia con el Vº Bº del Presidente.

5) Cualquier otra función que le atribuyan los Estatutos.

Vice-Secretario: Juan Frontera Mestre.- Artº 33.- Sus funciones: Sustituir en las funciones al Secretario, en caso de ausencia, enfermedad o vacante.

Tesorero. Melchor Julid Pont.- Artº 34.- Sus facultades son:

1) Vigilar y administrar el patrimonio de la Asociación.

2) Ejecutar los pagos ordenados por la Junta Directiva, y asentarlos en los libros correspondientes.

3) Recaudar y custodiar los fondos de la Asociación, efectuar los cobros ordenados por la Junta Directiva, y anotarlos en los libros correspondientes.

4) Firmar los documentos y recibos de tesorería con el Vº Bº del Presidente.

5) Cualquier otra que le atribuyan los Estatutos, o lo que le sea encomendado por la Junta Directiva o la Asamblea General.

Vice-Tesorero: Bernardo Ribot Billoch.- Artº 34 bis. Sus funciones: Sustituir en las mismas funciones al Tesorero en caso de ausencia, enfermedad o vacante.

Los restantes VOCALES: Artº 35.- Tendrán las facultades y funciones que les sean asignadas por la Junta Directiva.

Vocal 1º.- Antonio Ferrer Ribot

Vocal 2º.- María Mestre Genovard

Vocal 3º.- Antonia Mestre Ribot

Vocal 4º.- Francisca Cánaves Mestre.

Según el artº 2º de nuestro Estatuto, los fines de la Asociación, son los siguientes:

a) La presentación, defensa y promoción de los intereses culturales, sociales y económicos de sus Asociados.

b) Fomentar su solidaridad, promoviendo y creando servicios comunes de naturaleza asistencial.

c) Programar las acciones necesarias para conseguir mejoras sociales y económicas de sus Asociados.

d) Organizar una constante labor formativa y de promoción integral de todos sus miembros.

e) Estudiar y promover soluciones para aquellos problemas que tengan o puedan tener.

f) Entablar y mantener relaciones con los Organismos que incidan en este campo de acción, tales como Departamentos Ministeriales, Comunidad Autónoma, Consell Insular, Ayuntamiento, Residencias, Hogares, etc., colaborando con ellos en beneficio de nuestra Institución.

g) Cualquier otra finalidad tendente a la defensa y mayor eficacia de los objetivos de nuestra Asociación.

PROYECTOS DE LA JUNTA DIRECTIVA

Es de construir un Centro-Residencia, próximo al Convento de las Religiosas Franciscanas de Ariany, gestionado ser REGENTADO por dichas Religiosas, contestación recibida de parte de la Rda. Superiora General y de la Secretaria General, que han tomado ACUERDO de aportar su colaboración en cuanto a lo que les sea posible, y están abiertas a un diálogo en busca de solución; lo que llena de satisfacción a esta Junta Directiva.

Se ha solicitado de la Corporación Municipal de esta localidad, si tiene a bien hacer los trámites pertinentes, en cuanto a la adquisición de los terrenos, que ya están en trámites, servicios técnicos, subvenciones para la construcción del citado Centro-Residencia.

Hoy día de la fecha la Asociación ya cuenta con 132 Socios inscritos, deseamos contar con muchos más, animarse arianyers, cuantos más seamos mejor.

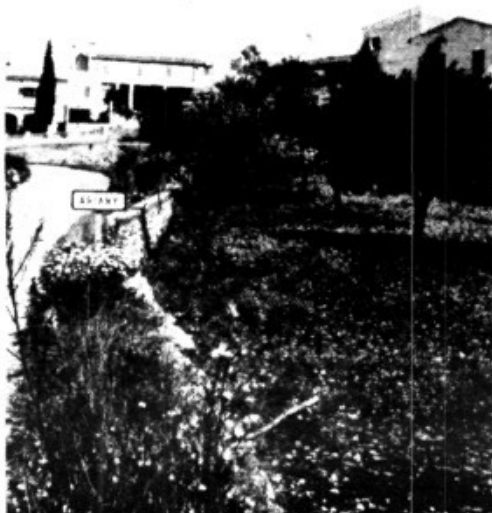
Esperamos que en la próxima Revista, poder dar más información, sobre la Residencia.

Ariany, a 24 de Febrero de 1987

El Secretario de la Asociación

Fdo: Jaume Sansó

Nota: Después de cerrado el escrito que antecede me han confirmado que ha sido ingresado a la libreta de Ahorros de la Asociación 100.000,- pesetas del Consell Insular.

ESPORTS

Tal com vos anunciàvem en el darrer número, vos parlarem dels nous "fitxages" que s'han produït dins l'equip S.D. Ariany.

Cal destacar la reincorporació del jugador local Guillem Torres, després d'una llarga temporada de inactivitat, a més de les incorporacions de: Soto, Sánchez, Sevilla, Jaume i el nou mister Serafín.

Creim que els resultats mostren que han estat acertats aquests canvis dins l'equip, ja que si amb els vuit primers partits es sumaren tres punts, després de les noves incorporacions els tres punts s'han aconseguit amb sols tres partits, amén d'uns excel·lents resultats:

Lloret	1	-	S.D. Ariany	1
S.D. Ariany	6	-	Sta. Maria	1
S.D. Ariany	3	-	At. Llubí	2
Campanet	4	-	S.D. Ariany	2
S.D. Ariany	1	-	Artà	1
Barracar	2	-	S.D. Ariany	1
S.D. Ariany	3	-	Sant Joan	1

PJ	PG	PE	PP	GF	GC	Punts
15	4	3	8	24	45	11

Amb aquests resultats s'ha deixat d'ocupar un dels tres darrers puestos de la classificació de Tercera Regional, i així poden alenar una mica més tranquils. També els aficionats se n'alegren de poder passar qualche horabaixa agradable veient guanyar al seu equip.

Esperem que en el proper número poguem informar de què el S.D. Ariany ha pujat un parell de posicions més a la classificació.

I ¡Coratge S.D. Ariany!!

L'AMO EN LLUIS ESTELRICH MOLINAS "BETO" GUANYADOR DE LA RIFA DE LA PANERA DE NADAL DE LA S.D. ARIANY, LA REULL DE MANS D'EN LLUCH.

PASSAM SES FESTES

- 43 -

Ja a començament de Desembre apareixen per la televisió les primeres propagandes de torró i de xampany, principalment a les hores nocturnes, quant tota la família està asseguda al voltant de la pantalla o bé de la taula perquè encara no han sopat. És aquí quan els batecs dels nostres cors comencen a ser més forts, sentim una petita cosa que molts no endevinam bé que pot ser. Pels allots Nadal serà acabar l'escola i disfrutar gairebé de dues setmanes de vacances, menjar molt de torró i rebre alguns regals quan arriben els reis; pels més majorets, serà una oportunitat d'estar més dies amb els amics i amigues, tal vegada sense estar pensant tant amb la feina i amb els estudis; en canvi, pels adults el Nadal és una font de despeses, un tirar la casa per la finestra; però sobre tot, significa molta d'alegria i felicitat. Es clar tot això, sense oblidar el significat religiós de les festes.

Les mares comencen a fer l'arbre de Nadal amb les mans tremoloses per l'emoció, però fent les coses amb seguretat i amb molta delicadesa, mentre tant els fills estan fent el betlem amb una intranquil·la i també incontrolada alegria, col·locant els pastorets i els animallets, cada any d'una manera diferent. I els pares; uns asseguts davant de la televisió mirant qualche partit de futbol, uns altres han anat a fer una volta pel poble i altres tal volta fan feina perquè encara no els hi han arribat les vacances.

Però tots sentim dins el nostre coret una set que ens atormenta, que ens omple el cor, que no és més que donar als altres la nostra feina, el nostre amor, que no ens deixa viure sols per nosaltres sinó també ens fa viure pels altres. Una set que no ens deixa viure

dins de la nostra estretor ni dins el nostre egoisme, és sentir un benestar i una calor que dona la vida, una inquietud que ens obliga a entregar-nos sense mesura, que ens dona alegria i pau.

El dia 24, tothom s'està preparant per pasar la Nit Bona de la millor manera que calgui. A les 9 tots a matines, després a sopar amb la família i amb els amics, i per desgràcia qualcú totsol. Molts són els que senten punyides de dolor dins el cor, que pensen que han estat oblidats, que no són estimats, però en el món encara hi ha gent que sap estimar, que sap pensar amb la gent menys feliç, i d'alguna manera desinteressada els hi dediquen part de la seva alegria, part dels seus somriures, dels seus desitjos y també dels seus somnis.

Malgrat tot, el temps ha anat passant, i després d'haver sopat van a qualche sala de festes a moure "s'esqueleto" i a beure la xocolata encara que molts la beuen a casa seva i amb una bona ensaimada. Això sí, sempre intentant passar-ho el millor possible.

Quan arriba el dia 31, començam a sentir que s'any pràcticament està acabat. A poc a poc s'acosten les 12 del vespre i pareix com si haguéssim estat esperant tot l'any ansiosos per poder sentir tocar les 12 campanades al rellotge, a qualsevol rellotge; bé pot ser el rellotge del campanar de l'església, per la televisió, o per qualsevol lloc mentre ens deixi saber que ja hem acabat un any i n'estem començant un altre de nou. Són uns moments en què veim ben clar que el temps passa i més aviat del que caldria. Aquests instants molts es posen a pensar amb les faltes que haguin pogut tenir, altres pensen amb les que no s'han de fer l'any que està a punt de començar, gairebé ja començant.

Aquí pràcticament les festes de Nadal han acabat, just destacar que 5 dies després arriben els reis amb moltes de joguetes i sorpreses pels qui no són tan infants.

Dia 8 de Gener; tothom a la feina.

Cal dir també, que no tota la gent ha estat pendent de les festes, alguna gent fa comptes pensant amb les seves terres, que hi pot sembrar o bé que ja hi ha sembrat, sempre desitjant obtenir la millor collita.

Malgrat tot, un any té moltes de festes... Sant Antoni, més tard Setmana Sant i moltes més, totes cauen bé i cal disfrutar-les.

MOLTS D'ANYS A TOTS

Tomeu Zuzama Rigo.

EL NOSTRE DIA A DIA

* El President del Govern Balear, Gabriel Cañellas, es va reunir amb la Premsa Forana, dimarts dia 13 de gener, al Celler de Ca N'Amer d'Inca.

El sopar va estar presidit pel Sr. Cañellas, el president de Premsa Forana Biel Massot, i els responsables del Gabinet de Mitjans de Comunicació del Govern Mª Victòria Gayà i Catalina Mir.

El President Cañellas després d'agrair als presents la seva assistència encara que fos dimarts i tretze, ens va encoratjar a seguir lluitant per aconseguir una "Llei per a la Premsa Forana".

El Sr. Cañellas va lloar també la tasca desinteressada de tots aquells qui fan possible que totes i cada una de les petites publicacions que formen l'Associació de Premsa Forana surtin al carrer puntualment.

* El passat dia 12 de febrer, el President del Consell Insular de Mallorca Sr. Jeroni Albertí, ens va convidar a sopar a tots els representants de les publicacions dels pobles del Pla al celler de Ca'n Ramis de Sencelles.

Hi estaren representats: "Es Saig" d'Algaïda, "Castell Llubí", "Bona Pau", de Montuïri, "Apòstol y Civilizador" de Petra, "Sant Joan" i "Mel i Sucre" de Sant Joan, "Santa Bàrbara" i "Es Molí Nou" de Vilafranca de Bonany i "Ariany".

El Sr. Albertí es va interessar pels principals problemes que afecten als municipis del Pla, i acabada la reunió ens va obsequiar amb un exemplar del Llibre "Mallorca des de l'aire", que ha patrocinat el Consell en la nostra llengua.

* Dia 21 de febrer va tenir lloc a l'hotel Brasília de S'Arenal un sopar que anualment celebren els amics del ciclisme.

El sopar estava patrocinat pel Consell Insular de Mallorca i al mateix temps hi acudiren el Sr. Albertí, el Sr. Pascual, Conseller de Cultura, el President de la Federació Espanyola d'Àrbitres de Mallorca, Sr. Pedro Mulet.

Al transcurs del sopar el Sr. Blanco feu entrega d'una placa de diamants al Sr. Mulet pels mèrits al front dels àrbitres de Mallorca.

Però el que és important per Ariany és que s'entregà una placa a la Societat Esportiva Ariany premiant la cursa que es fa per Pascua, com la carrera millor de les que es celebren a Mallorca. Dita placa la va recollir el nostre

batle Antoni Pascual, de mans del Sr. Jeroni Albertí.

* En el Molí d'En Sopa, a Manacor, es va reunir el dimarts 27 de febrer el Conseller de Sanitat Gabriel Oliver Papó amb els representants de la Premsa Forana de la Comarca de Llevant, per tal d'informar de les gestions realitzades amb el Ministeri de Sanitat per a la construcció d'un nou centre hospitalari a Mallorca, i que es construiria segons el "Pla d'Ordenació Sanitària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears", a la comarca de Llevant.

I que de moment el Ministeri a excluit altra vegada del seu pressupost per a nous hospitals fins l'any 1990.

* Pluviòmetre.
Desembre

Dia	9 -	5 litres
	10 -	6
	11 -	8
	12 -	11
	22 -	5
	23 -	19
		<hr/> 54 litres m2

Gener

Dia	7 -	4 litres
	10 -	19
	13 -	2
	14 -	9
	15 -	5
	16 -	18
	21 -	13
	22 -	8
	29 -	2
	31 -	5
		<hr/> 85 litres m2

Febrer

Dia	4 -	3
	5 -	12
	12 -	15
	13 -	28
	16 -	4
	17 -	4
	19 -	31
	22 -	3
		<hr/> 100 litres m2

LES FESTES

Aquest any les festes de Nadal s'han celebrat amb molta alegria. El dissabte de Nadal, les matines varen esser molt animades perquè la gent del nostre poble va col·laborar molt. Una nina del nostre poble va cantar l'Àngel molt bé, una al·lota va cantar la sibil·la, i el coro Parròquial va cantar uns quants Villancets.

El Cap d'Any hi va haver una missa solemne per donar la benvinguda a l'Any Nou. Esper que tot l'any nou sigui ben rebut a totes les cases del nostre poble.

La típica festa dels Reis és molt desitjada per tots els al·lots i al·lotes, perquè els Reis arriben ben carregats de joguets per a tothom.

El dissabte dels Reis va tenir lloc l'acte tan esperat, el de repartir les joguets entre la gent del nostre poble, que es dur a terme a l'església parroquial, aquest dia la gent estava molt contenta i agraïda.

La tan anomenada festa de Sant Antoni també es va celebrar amb molt de goig i festa, perquè el dissabte de Sant Antoni encara que fes mal temps es van fer els foguerons i les típiques torrades de botifarrons i llançonissa.

El dia següent, que era el dia de Sant Antoni, es va dir una missa en honor del Sant, i tot seguit s'havia de fer un passacarrers amb la presència de Sant Antoni i del dimoni, recollint les joies; l'horabaixa havien de desfilar les carroces i també fer les beneïdes, però degut al mal temps no es va poder fer tot el que s'havia anunciat, però la festa no va quedar així, sinó que es va ajornar pel diumenge següent.

El diumenge següent el temps ho va permetre i es varen celebrar les beneïdes i el concurs de carroces. Gràcies a Déu tot va anar molt bé; la festa va tenir lloc a la Plaça Major on hi havia molta gent i que va participar molt. Hi va haver 13 carroces que la gent del nostre poble havia preparat; tothom va estar molt content perquè hi havia premis per a tots.

El dia abans es varen repetir els foguerons, que també varen estar molt animats. Em crec que tothom ha estat molt content d'aquestes festes i esper que l'any que ve la gent estigui tan animada com aquest.

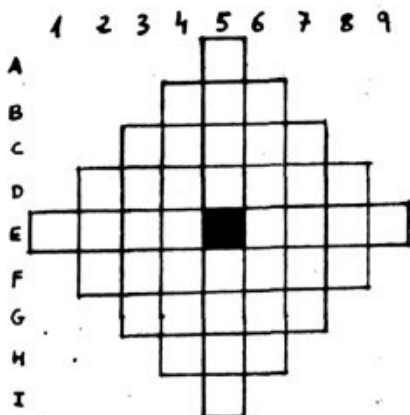
Margarida Taberner Ribot

LLETRES CREUADES

HORIZONTALS.- A.- Consonant. B.- Part superior del cos de l'home. C.- Defectuós; que té tara. D.- Manifestar, fer conèixer. E.- Part inferior del calçat, damunt la qual descansa el peu. Menjada solemne o abundosa. F.- Alçament contra l'autoritat establerta. G.- 3ª persona present subjuntiu verb robar. H.- Nadiu de Rússia. I.- Consonant.

VERTICALS.- 1.- Símbol químic del sofre. 2.- Persona que té els cabells rossos. 3.- Màquina per a teixir. 4.- Home qui es dedica a cavar. 5.- Home que ha engendrat i té fills. Llinatge arianyer (Rev). 6.- Edifici gran i sumptuós (Pl). 7.- Peça de tela amb dibuixos que s'aplica a l'ornat de les parets. 8.- Facultat de discórrer per la intel·ligència, de discernir la veritat. 9.- Consonant.

PENSAMENTS

- Molt ignorant és aquell que té resposta a totes les preguntes.

(Voltaire)

- Hi ha que perdre-ho tot a la vida, per començar a entendre alguna veritat que valgui la pena.

(Ramón J. Sender)

- Avui és sempre encara...

(Antonio Machado)

SABIES QUÈ...?

- El dia de Pàsqua, és el primer diumenge de lluna plena de primavera...

- La murada xinesa, de 2.500 Qm. de llargària és l'únic monument realitzat per l'home que es veu des de la lluna...

- Espanya (Hispania), vol dir terra de cunills...

- El riu més llarg del món és el Nilo que té 6.670 Qm. de llargària...

- La Plaça de la Reina de Palma es diu així perquè hi havia una estàtua de la Reina Isabel II...

...IDÒ ARA JA HO SAPS

TEST CULTURAL

1) A quina ciutat es troba "El Partenón"?
- Roma
- Atenas
- Tarragona
- El Cairo

2) Un pintor mallorquí, ha estat premiat amb el primer premi nacional d'arts plàstiques. Pot dir qui és?
- Antoni Socías
- Damià Jaume
- Miquel Barceló
- Anfós.

3) Qui va escriure la peça teatral "Ca'n Mira Prim"?
- Martí Mayol
- Llorenç Moyà
- Joan Mas
- Xesc Forteza.

4) A quin terme municipal es troba la possessió de Defla?
- Maria de la Salut
- Sineu
- Petra
- Santa Margalida

5) Qui va compondre la "Simfonia Fantàstica"?
- Brahms
- Schubert
- Berlioz
- Rimsky-Korsakov.

LLETRES BARREJADES

Heu de trobar enmig d'aquest quadre, els noms de 10 pobles de Mallorca

A I R I U T N O M V
G L C D F G R L A I
F A D A D U I R R L
G I K L M L E W I A
M N Z L K P O I A F
X I U E E W O R N R
K B L D Y U T S Y A
Q W P P O A M M M N
V A P A L M A B V C
C A P C F T A E R A

RACÓ POÈTIC

Publicam en aquest número, el poema de Joan Alcover (1854-1926), "La Reliquia", autèntica elegia a la joventut.

Faune mutilat
brollador eixut
jardí desolat
de ma joventut.
Beneïda l'hora
que m'ha duit aquí.

La font qui no vessa, la font qui no plora,
me fa plorar a mi.

Sembla que era ahir
que dins el misteri de l'ombra florida
tombats a la molsa
passàvem les hores millors de la vida.
De l'aigua sentíem la música dolça,
dintre la piscina guaitàvem els peixos,
collíem poncelles, caçàvem bestioles,
i ens féiem esqueixos
muntant a la branca de les atzeroles.

Ningú sap com era
que entre l'esponera
de l'hort senyorívol
fent-lo més ombrívol
creixia la rama d'antiga olivera.
Arbre centenari
amorós portava la soca torçada
perquè sense ajuda
poguéssim pujar-hi.

Al foc de la branca senyora i majora
penjàvem la corda de l'engronsadora
i venta qui venta,
folgàvem i rèiem, fins que la vesprada
la llum esvaïa de l'hora roenta,
de l'hora encantada.
Somni semblaria
el temps que ha volat
de la vida mia.

Sense les ferides que al cor ha deixat
sense les ferides que es tornen a obrir
quan veig que no vessa
ni canta ni plora, la font del jardí.
Trenta anys de ma vida volaren depressa,
i encara no manca
penjat a la branca
un tros de la corda de l'engronsadora
com trista penyora
despulla podrida d'un món esbucat...
Faune mutilat
brollador eixut
jardí mutilat
de ma joventut.

Biel Tovell

Xep a Xep

PAGA I ESTARÀS CABAL

No ho diu així es refranyer? Idò jo vos dec una informació i vull quedar net. No m'agraden es deutes!

Decia en el número anterior que tractaria de averiguar cuanto ha costado, cuanto nos ha costado mejor, el patinazo y la desidia de nuestros representantes municipales por lo que hace referencia a la iluminación del templo.

He aquí las cifras: 15.265 ptas. al herrero por diversas reformas y 343.351 pesetas al electricista por el acabado de la obra. En total unas trescientas sesenta mil pesetas.

"Un parell de becaes com aquesta ens podrien llevar es dormir de tot l'any!"

De todas formas, para que no se diga que Topholet sólo dice verdades a medias, quede constancia que el consistorio adujo como contrapartida a este pago, una supuesta factura de unas 300.000 ptas. que dejó de pagarse al electricista que debía terminar la obra como represalia por no haberla acabado.

"Però com que estam a una democràcia i aquí cadascú pot dir sa seva, jo ho dic ben clar: no em crec això d'una factura de 300.000 ptas., sense pagar, Per què? Senzillament perquè si treieu comptes veureu que, tenint en compte que s'obra es va fer fa quatre anys, això demostraria que s'electricista era beneit, perquè hi va perdre doblers ja que tenia més a guanyar que no a perdre, i jo no m'ho crec. A més d'altres informacions rebudes i que no concorden en res amb aquestes 300.000 pessetes.

De qualsevol manera, una cosa és ben certa i segura: ens han tengut quatre anys a les fosques amb fills que feien nosa i al cap i a la fi encara hi hem perdut doblers. Ells diuen que pocs i en Topholet diu que molts. No hi cal cap dubte: hem fet una jugada rodona; tan rodona que esperem que no els en surti d'altra com aquesta; sinó serem noltros qui quedarem rodons. Rodons d'ells almanco".

MÉS LLUM

Avui estic il·luminat. I per això us parlaré més de llums.

Què véreu sa il·luminació de ses festes de Nadal? Quaranta cent mil llamps que vaig donar més gràcies a Déu que no ho podeu creure. Us seré sincer: només tenia por que no ven-

gués qualche cotxe de sa part de Petra i en arribar a sa plaça no quedàs cegat amb tant de llum i hi hagués una desgràcia!

Tanta sort que el bon Jesuset no ho volgué! Perquè vos dic que tant s'arbre de Nadal com sa il·luminació dels carrers i ¿S'estrella? tiraven per terra... de rialles per als de fora poble i de vergonya per als Arianyers!.

JA ES DORMEN!!

Tanta sort que enguany hi haurà eleccions i potser sa cosa canviarà un poc!

Me refiero a los plenos del Ayuntamiento. Os confieso que hacía tiempo que no me acercaba por la sala de sesiones. Total ¿para qué? pero en el pleno de febrero no pude resistir la tentación y quise saber personalmente si se habían vuelto más amenos ahora que ya se acaba. Pues bien, os aseguro que la cosa ha cambiado... a peor. "I mirau que era mal de fer!!"

Per començar de's set regidors només n'hi havia tres: En Bernat, de batle, En Pere i En Joan Curient. Sembla que el batle no hi podia assistir per motius oficials. I els altres? O venien porcs, o jugaven a tennis, o tenien peresa o anau a saber. Bé idò, començaren i el de sempre: llegir, llegir i més llegir; res d'importància per altra part. Sa cosa es va fer tan pesada que l'amo En Miquel, es saig, no pogué més i, encomanant l'ànima a Déu, es dormí. Fins i tot quasi arribà a roncar. Us ho imaginau?

Sa culpa, al cap i a la fi, no és seva. Segurament aquell dia devia esser un d'aquests que el batle li mana massa feines i devia estar cansat. Si, per afegitò, li posam davant una veueta tan humil com sa d'En Miquel es funcionari, gens de renou, i tres cares d'oi com les dels regidors, el resultat és bo de comprendre!

ES CAMÍ DE MARIA

Solo dos palabras para dar cuenta de dos telegramas que Topholet ha recibido en referencia al asfaltado de la ¿carretera de Maria?

Uno es procedente de las canteras de gravilla y, tras elogiar enormemente sus productos, da las gracias por seguir usándolos para el asfaltado de calles "Ens pensàvem que ja no els emprava ningú. Gràcies a Déu veiem que n'hi ha que encara confien en noltros", acaban diciendo.

El otro telegrama, referente al mismo tema, está remitido por un "grup de petrers" y es muy corto: "no basta tenir un paper que diu que sou poble; els fets demostrin que mai no heu deixat d'esser un petit llogaret".

Aquest darrer em va empenyar molt. Però ho vaig pensar i vaig arribar a sa conclusió que desgraciadament tenen raó. Ells tenen totes ses carreteres i camins amples i amb aglomerat; noltros, estrets i amb asfalt magre.

S'única cosa que em va saber greu fou que no n'enviassen un d'aquests telegrames a cada regidor. Al cap i a la fi foren ells qui ho decidiren a això de fer aquest bunyol.

"Meam": què seria que volguessin fer carreres de moto per sa festa? Si és així, es comprèn. Amb aquesta graveta hi hauria qualche paparra que pe's mateix preu podriem veure motos i circo. Serà cosa de mirar els pograms.

Fins s'altra. Fareu bonda?

Ho esper. Així n'hi haurà menys de dolents.

TOPHOLET

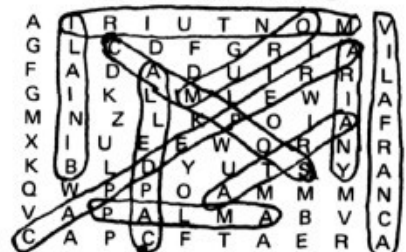

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

TEST CULTURAL

- 1) Atenas
- 2) Miquel Barceló
- 3) Martí Mayol
- 4) Sineu
- 5) Berlitz

LLETRES BARREJADES

LLETRES CREUADES

HORIZONTALS.- A.- P. B.- Cap. C.- Tarat D.- Revelar. E.- Sola. Apat. F.- Sedició G.- Robis. H.- Rus. I.- R.

VERTICALS. 1.- S. 2.- Ros. 3.- Teler. 4.- Cavador. 5.- Pare. 6.- Palacis. 7.- Tapis. 8.- Raó. 9.- T.